

Kvalitetsdeklaration

Överprövning av annonserade upphandlingar i Sverige

Ämnesområde

Statistik på upphandlingsområdet

Statistikområde

Rättsfallsstatistik

Referenstid

2024

Innehåll

Innehåll	2
Statistikens kvalitet	4
1. Relevans	4
1.1 Ändamål och informationsbehov	4
1.1.1 Statistikens ändamål	4
1.1.2 Statistikankvändares informationsbehov	4
1.2 Statistikens innehåll	4
1.2.1 Objekt och population	5
1.2.2 Variabler	5
1.2.3 Statistiska mått	5
1.2.4 Redovisningsgrupper	5
1.2.5 Referenstider	6
2. Tillförlitlighet	6
2.1 Tillförlitlighet totalt	6
2.2 Osäkerhetskällor	6
2.2.1 Urval	6
2.2.2 Ramtäckning	6
2.2.3 Mätning	6
2.2.4 Bortfall	7
2.2.5 Bearbetning	7
2.2.6 Modellantaganden	7
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	7
3. Aktualitet och punktlighet	7
3.1 Framställningstid	7
3.2 Frekvens	7

3.3	Punktlighet	8
4.	Tillgänglighet och tydlighet	8
4.1	Tillgång till statistiken	8
4.2	Möjlighet till ytterligare statistik	8
4.3	Presentation	8
4.4	Dokumentation	8
5.	Jämförbarhet och sammanvändbarhet	9
5.1	Jämförbarhet över tid	9
5.2	Jämförbarhet mellan grupper	9
5.3	Sammanvändbarhet i övrigt	9
5.4	Numerisk överensstämmelse	9

Statistikens kvalitet

1. Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Statistiken ska ge kunskap som bidrar till bättre offentliga affärer till nytta för samhället och näringslivet. För att ge en mer fullständig bild av Sveriges offentliga affärer publicerar Upphandlingsmyndigheten statistik om överprövning av offentliga upphandlingar. Ändamålet med statistiken är att beskriva överprövning av offentlig upphandling i Sverige och dess utveckling över tid. Det bidrar till ökad kunskap om hur den offentliga upphandlingen och rättsmedel på området fungerar.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Användarna av statistiken är riksdag, regering, departement, myndigheter, kommuner, regioner, privata och offentliga företag, bransch- och intresseorganisationer, utredare och forskare, konsultföretag och media.

Statistiken utgör ett viktigt kunskapsunderlag för många olika intressenter på upphandlingsområdet. Den används som beslutsunderlag och som underlag till exempelvis utredningar, analyser, forskning, samhällsdebatt och nyhetsrapportering.

Det finns användarbehov som statistiken inte tillgodoser. Bland annat efterfrågas möjligheten att analysera utfall av överprövningsärenden i domstol i relation till enskilda upphandlingar och att kunna följa enskilda upphandlingar genom olika instanser. Det är för närvarande inte möjligt att tillgodose användarbehoven.

1.2 Statistikens innehåll

Statistiken beskriver utvecklingen avseende överprövning av annonserade upphandlingar i Sverige. Statistiken redovisar vilka annonserade upphandlingar som överprövats. I statistiken ingår enbart de överprövningar som rör annonspliktiga upphandlingar.

1.2.1 Objekt och population

Undersökningen avser överprövning av annonserade upphandlingar i Sverige.

Målobjektet i undersökningen är överprövning som rör annonspliktiga upphandlingar.

Kartläggningen av överprövningar omfattar även annonserade direktupphandlingar

och upphandlingar som genomförs med förhandlat förfarande utan föregående

annonsering men enbart annonspliktiga upphandlingar inkluderas i statistiken.

Observationsobjektet i undersökningen är samma som målobjektet.

1.2.2 Variabler

Målvariabeln i publiceringen är en binär variabel som beskriver huruvida en

upphandling har överprövats eller inte. Målvariabeln är även intressevariabel. Andra

intressevariabler är exempelvis uppgifter som rör utfall och handläggningstider.

Målvariabler för statistiken:

- Överprövad

En mer detaljerad beskrivning av de variabler som ingår i den redovisade statistiken

framgår av Upphandlingsmyndighetens dokumentation av innehållet i den nationella statistikdatabasen på upphandlingsområdet.

[Databasdokumentation](#)

Intresse- och målvariabler överensstämmer i låg utsträckning, det vill säga de

variabler som användarna är intresserade av överensstämmer inte väl med de som samlas in och redovisas.

1.2.3 Statistiska mått

I statistiken används framför allt antal och andelar samt medelvärden och summor.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Den redovisade statistiken kan delas in i flera olika redovisningsgrupper utifrån

inhållet i upphandlingsannonser. Detta inkluderar exempelvis överprövning efter

produktklassificering enligt CPV-indelningen. Indelningar inkluderar även variabler

som avser den upphandlade organisationen som exempelvis sektorstillhörighet,

näringsgren och juridisk form. Den redovisade statistiken kan även brytas ned per

enskild upphandlande organisation. Den mest detaljerade nivån som redovisas är

information per upphandling.

Följande standarder och klassifikationer används för indelningar:

[Common Procurement Vocabulary](#)

[Standard för indelning efter juridisk form](#)

[Standard för institutionell sektorsindelning](#)

[Standard för svensk näringsgrensindelning](#)

[EU:s definition av företagsstorlek](#)

1.2.5 Referenstider

Referensperiod är kalenderåret 2024.

2. Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Statistikens kvalitet bedöms i allmänhet vara god. Osäkerhetskällornas påverkan på den redovisade statistikens kvalitet bedöms vara liten. Upphandlingsmyndigheten bedömer att statistikvärdenas tillförlitlighet framför allt påverkas av eftersläpning i fastställande av domstolsavgöranden. Domstolarnas handläggning av ärenden om överprövning kan ta tid och det förekommer att överprövningar inte leder till dom förrän flera månader efter att en upphandling har överprövats. Det betyder att antalet överprövningar vanligen ökar något när statistiken revideras i samband med ny publicering.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Statistiken är en totalundersökning och är därmed inte behäftad med urvalsosäkerhet.

2.2.2 Ramtäckning

Denna källa bedöms sammantaget inte bidra till osäkerhet i statistiken.

2.2.3 Mätning

Upphandlingsmyndigheten tar fram uppgifter om en upphandling har överprövats genom att matcha upphandlingar (upphandlings-ID) med domstolsavgörande (målnummer) som rör överprövning av upphandling och avtals giltighet. Därefter

matchas resultatet med Upphandlingsmyndighetens register om upphandlingar publicerade i en registrerad annonsdatabas.

Upphandlingsmyndigheten begär in handlingar som rör domar och beslut om överprövning från förvaltningsrätterna. Informationen i domstolsavgöranden extraheras och matchas mot informationen i upphandlingsannonser utifrån nyckelvariabler som exempelvis diarienummer. Ett enskilt domstolsavgörande (målnummer) kan därmed matchas mot en enskild upphandling (upphandlings-ID).

Upphandlingsmyndigheten har i årets kartläggning utgått ifrån domar och beslut som avgjorts i första instans från den 1 januari 2024 fram till den 1 juni 2025. Alla relevanta domstolsavgöranden har kunnat matchas mot en upphandling.

De insamlade uppgifterna kompletteras i övrigt med uppgifter ur nationella register. De uppgifterna används bland annat för kvalitetshöjande åtgärder och för att klassificera data utifrån olika nationella standarder.

2.2.4 Bortfall

Inget bortfall förekommer i undersökningen.

2.2.5 Bearbetning

Framtagandet av statistiken följer Upphandlingsmyndighetens process för att producera statistik. I processen sker kvalitetssäkring i flera steg exempelvis i samband med insamling, bearbetning, analys och publicering. Uppgiftsinsamling och framtagande av statistik sker i hög utsträckning utan manuella inslag vilket minskar risken för olika bearbetningsfel. För närvarande finns inga kända bearbetningsfel i statistiken. Bearbetningen bedöms därför inte ha någon påverkan på statistikens tillförlitlighet.

2.2.6 Modellantaganden

Inga modellantaganden görs.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Endast slutlig statistik redovisas.

3. Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Framställningstiden för statistiken är cirka 10 månader.

3.2 Frekvens

Periodiciteten är helårsstatistik och uppgifterna samlas in och redovisas årligen.

3.3 Punktlighet

Statistiken publicerades inte i enlighet med den fastställda publiceringsplanen.

Statistiken var planerad att publiceras i november 2025, men publicerades i stället i februari 2026. Anledningen till förseningen var rapporteringsproblem från företagen som driver registrerade annonsdatabaser efter anpassningen av statistiken till EU:s nya standardformulär (eForms).

4. Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken publiceras i Upphandlingsmyndighetens statistiktjänst. Statistiken publiceras i form av statistikartiklar och data i myndighetens statistikdatabas. Pressmeddelande ges vanligen ut vid publicering.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

I Upphandlingsmyndighetens statistikdatabas finns möjlighet att hämta ut egna tabeller och diagram efter behov. Därutöver kan Upphandlingsmyndigheten bistå med skräddarsydd statistik i mån av tid och tillgängliga resurser.

4.3 Presentation

Publicering av statistiken sker i form av statistikartiklar, som innehåller en kombination av tabeller och diagram och analyserande texter, och i Upphandlingsmyndighetens statistikdatabas. Statistiken är även tillgänglig som öppna data på Sveriges dataportal och på Upphandlingsmyndighetens webbplats.

4.4 Dokumentation

Publicerade statistikartiklar i Upphandlingsmyndighetens statistiktjänst innehåller beskrivningar och analyser av statistiken till stöd för förståelse och tolkning av den.

Upphandlingsmyndigheten dokumenterar statistiken genom att beskriva statistikens kvalitet och metoder för hur den framställs i denna kvalitetsdeklaration. Den publiceras samtidigt som statistiken och är viktig för att statistiken ska kunna tolkas och användas på rätt sätt.

En databasdokumentation innehåller detaljerade beskrivningar av de variabler som redovisas i statistiken. Dokumentet beskriver vilka variabelvärden som finns i Upphandlingsmyndighetens statistikdatabas, vad de avser och hur de tas fram.

[Databasdokumentation](#)

5. Jämförbarhet och sam anvä n d b a r h e t

5.1 Jämförbarhet över tid

Det finns möjligheter att i statistiken göra jämförelser över tid. För närvarande finns tidsserier som omfattar 2021–2024 i Upphandlingsmyndighetens statistikdatabas. Jämförbarheten mellan åren är hög till följd av att det är totalundersökningar och att insamlingsmetoden är i stort densamma.

Från 2024 har Upphandlingsmyndigheten övertagit ansvaret för datainsamlingen och matchningen av uppgifter mellan domstolsavgörande och upphandlingar från Mercell Commerce AB. Metoden som används är dock i grunden densamma, vilket betyder att jämförbarheten över tid inte bör påverkas.

Det finns även möjligheter att göra jämförelser över tid mot den statistik som Upphandlingsmyndigheten tidigare publicerat på området för perioden 2016–2020. Även här är jämförbarheten god.

[Tidigare statistik](#)

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Jämförbarheten mellan grupper får generellt sett betraktas som hög. Det finns goda möjligheter att i den redovisade statistiken jämföra olika variabelvärden efter ett urval av etablerade indelningar. De indelningar som är tillgängliga är de som används i upphandlingsstatistiken exempelvis efter juridisk form eller sektorsindelning för upphandlande organisationer.

5.3 Samanvändbarhet i övrigt

Upphandlingsmyndigheten använder Domstolsverkets uppgifter om överprövningsmål som källa för statistik om överprövningsärenden samt utgång och handläggningstid i mål om överprövning. Den statistiken redovisas inom ramen för en särskild produkt vid namn Överprövningsärenden i Sverige.

Antalet överprövningsmål i domstolarna kan inte likställas med antalet upphandlingar som överprövas. Det finns flera situationer där domstolarna registrerar flera målnummer vid överprövning av en enskild upphandling.

5.4 Numerisk överensstämmelse

Den redovisade statistiken är konsistent i bemärkelsen att all publicerad statistik i statistikartiklar och statistikdatabasen har numerisk överensstämmelse. Det finns inga kända brister i den numeriska överensstämmelsen mellan olika statistikvärden.

Alla användare rekommenderas att alltid hämta information från den senast publicerade statistiken, även för tidigare perioder. Detta eftersom eventuella ändringar i tidigare redovisad statistik inte görs i äldre digitala publikationer.

Innehållet i statistikdatabasen revideras alltid retroaktivt i samband med publicering av ny statistik. Antalet överprövningar ökar vanligen något när statistiken revideras i samband med ny publicering.

Anledningen är att en upphandling kan ta lång tid att genomföra från annonsering till tilldelningsbeslut och den tidpunkt då avtalsspärren löper ut. Det innebär att kontraktstilldelning och en eventuell överprövning av en upphandling som annonseras 2024 kan ske först under 2025 eller senare. Domstolarnas handläggning av ärenden om överprövning kan dessutom ta tid och det förekommer att överprövningar inte leder till avgörande förrän flera månader efter att en upphandling har överprövats.